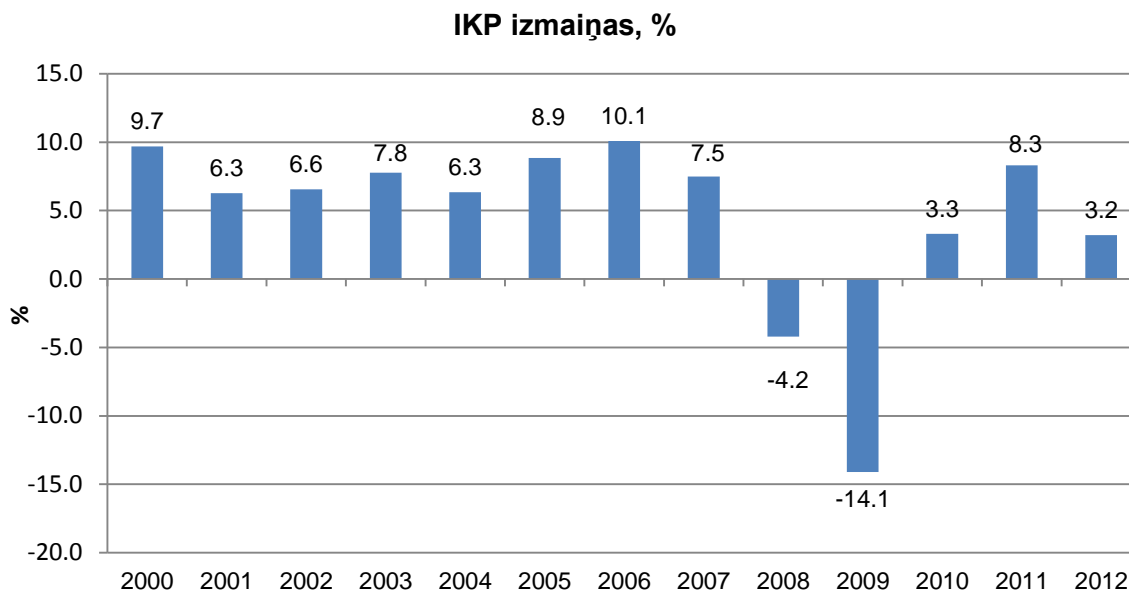

Ekonomika

Kad Igaunija 1991. gadā atguva neatkarību, tā izvēlējās attīstīt modernu tirgus ekonomiku. Ekonomisko attīstību ir veicinājusi stabila valūta, brīvs ārējās tirdzniecības režīms, cenu liberalizācija, valsts subsīdiju atcelšana, samērā raita privatizācija, kā arī ārvalstu investīcijas. Igaunijas ekonomisko attīstību paātrināja iestāšanās Eiropas Savienībā. 2011. gada 1. janvārī Igaunijas nacionālo valūtu kronu nomainīja eiro.

Neatkarības gadu sākumā valsts sociāli ekonomiskā situācija vairāku iemeslu dēļ pasliktinājās. Taču pēc 1995. gada Igaunijas iekšzemes kopprodukts sāka strauji pieaugt. 2006. gada IKP pieaugums sasniedza pat 10,1%. Tomēr tik strauju IKP pieaugumu tuvākajā laikā Igaunijai vairs neprognozē. Globālās krīzes iespaidā 2009. gadā IKP samazinājās pat par 14,1%, taču jau 2010. gadā IKP pieauga par 3,3% un sasniedza 14,3 miljardus EUR. IKP pieaugums 2012. gadā – 3,2% (17 miljardi EUR), bezdarba līmenis – 10,2%.

Avots: Igaunijas Centrālā statistikas pārvalde, www.stat.ee

Nozīmīgākie rūpniecības rajoni ir Tallina un tās apkārtnē, kā arī Igaunijas ziemeļaustrumi. Lielākie darba devēji Igaunijā ir papīra, kokmateriālu un tekstilrūpniecības uzņēmumi. Izmaiņas globālajā tirgū mudina Igaunijas iedzīvotājus pievērsties netradicionālām nozarēm kā rapšu eļļas ražošana, tūrisms un citas jomas. Igaunijā dod priekšroku vietējiem pārtikas ražojumiem, kuriem ir laba garša, salīdzinoši maz konservantu un samērīga cena. Igaunijā apgādā sevi ar nepieciešamo elektroenerģiju un pārpalikumu eksportē. Tā kā valsts nav bagāta ar minerāliem resursiem, tās ekonomika pārsvarā balstās uz vieglo rūpniecību un pakalpojumiem – tūrismu, tirdzniecību un banku sektoru.

Igaunijas ziemeļaustrumu daļā, vairāku tūkstošu kvadrātkilometru platībā, atrodas vērtīga derīgā izrakteņa degslānekļa iegulas. Degslānekli izmanto elektroenerģijas ražošanā, kā kurināmo, no tā iegūst gāzi, dažādas ķīmiskas vielas, ražo minerālmēslus un celtniecības materiālus. Igaunijā atrodami arī fosforīti, ko izmanto minerālmēslu ražošanai; iegūst arī kaļķakmeni un dolomītu, kā arī kūdras, granti un mālu. Pēdējā laikā igauņi daudz pievērsušies alternatīvās enerģijas – ūdens, vēja un kūdras izmantošanai.

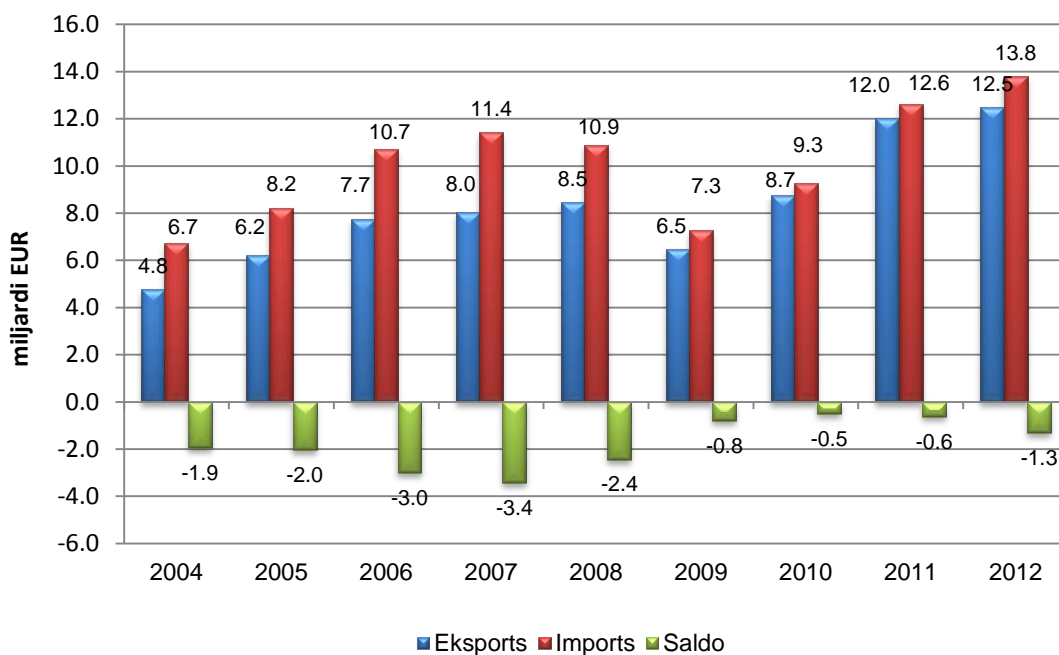
Tradicionālās nozares Igaunijā ir tekstilrūpniecība un pārtikas rūpniecība – zivju pārstrāde, piena un gaļas produktu ražošana. Attīstītas arī inovatīvās nozares: elektronika, telekomunikācijas un informācijas tehnoloģijas.

Preču ārējā tirdzniecība

Igaunijas ekonomisko attīstību lielā mērā veicinājusi intensīvā tirdzniecība ar Somiju, Zviedriju un Vāciju.

Igaunijas preču ārējā tirdzniecība 2012. gadā sasniedza 26,3 miljardus EUR, no tiem eksports veidoja 12,5 miljardus EUR, imports – 13,8 miljardus EUR. Salīdzinājumā ar 2011. gadu eksports pieauga par 4,5%, savukārt imports - par 8%. Igaunijas ārējās tirdzniecības deficīts 2012. gadā bija -1,3 miljardi EUR.

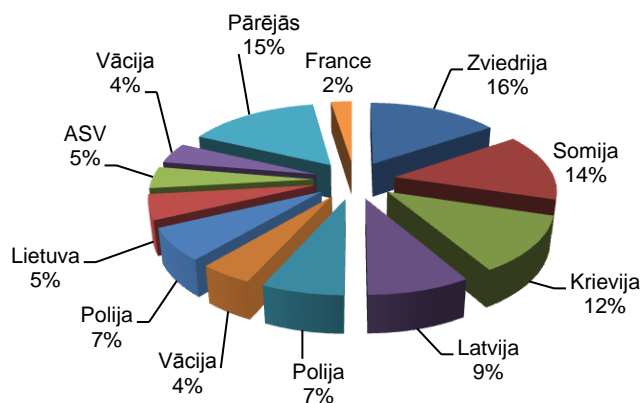
Preču eksporta – importa dinamika (miljardi EUR)

Avots: Igaunijas Centrālā statistikas pārvalde, www.stat.ee

Galvenie eksporta partneri bija Zviedrija (16% no kopējā eksporta), Somija (14%) un Krievija (12%).

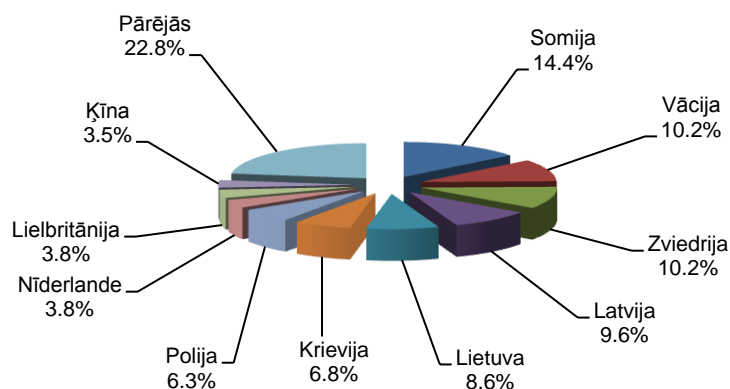
Igaunijas lielākie eksporta partneri 2012. gadā, %

Avots: Igaunijas Centrālā statistikas pārvalde, www.stat.ee

Galvenie importa partneri bija Somija (14,4% no kopējā importa), Vācija (10,2%) un Zviedrija (10,2%).

Igaunijas lielākie importa partneri 2012. gadā, %

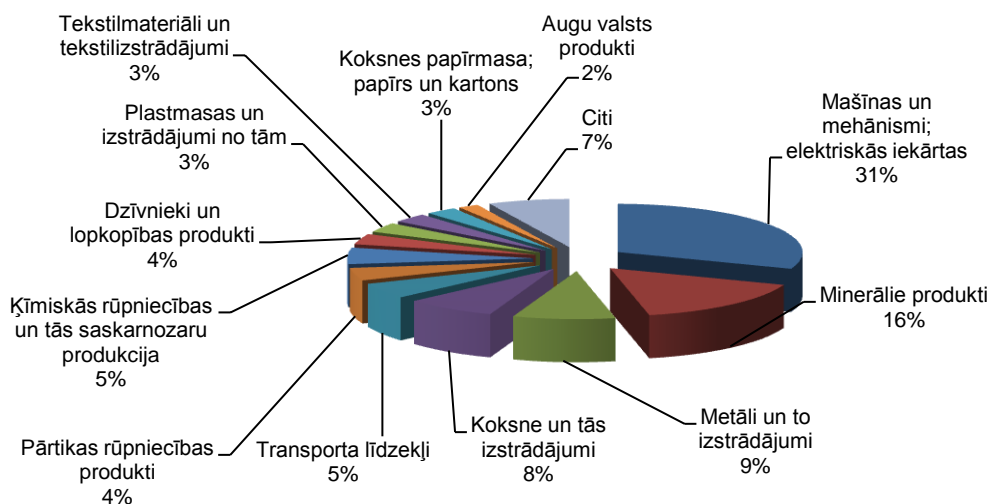

Avots: Igaunijas Centrālā statistikas pārvalde, www.stat.ee

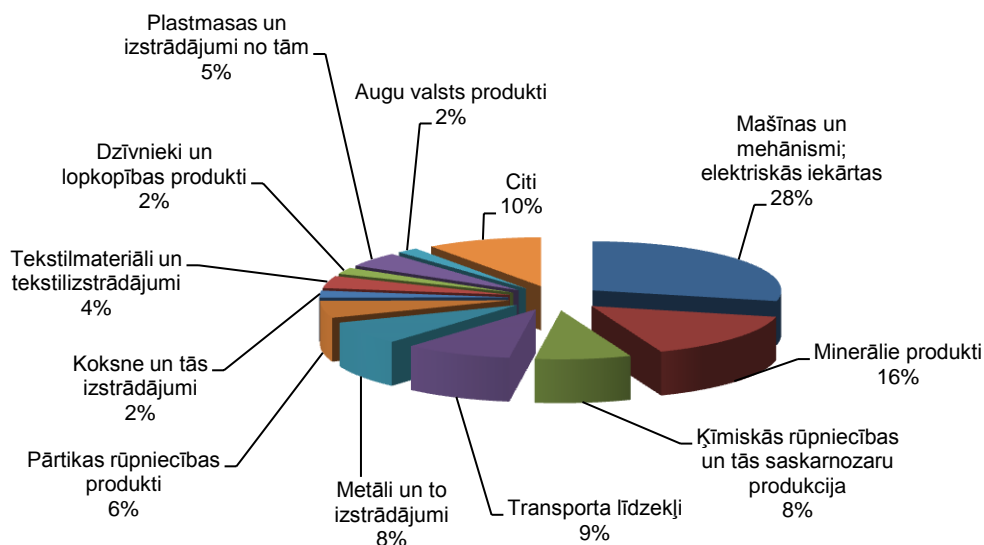
Eksportē pārsvarā mašīnas un mehānismus (31% no Igaunijas preču eksporta 2012. gadā), minerālos produktus (16%), metāla izstrādājumus (9%).

Visvairāk Igaunijā ievēd mašīnas un mehānismus (28% no kopējā 2012. gada preču importa), minerālos produktus (16%), transporta līdzekļus (9%) un ķīmiskās nozares produktus (8%).

Eksporta sadalījums pa galvenajām preču grupām 2012. gadā, %

Importa sadalījums pa galvenajām preču grupām 2012. gadā, %

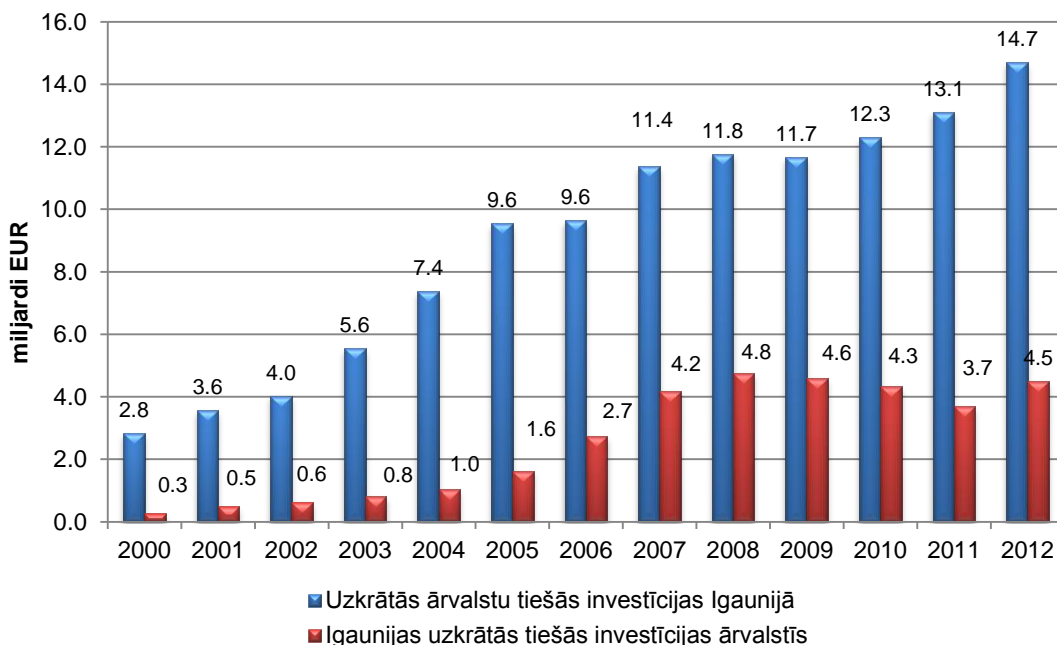

Avots: Igaunijas Centrālā statistikas pārvalde, www.stat.ee

Investīcijas

Ārvalstu tiešo investīciju pieaugumu veicinājusi Igaunijas liberālā ekonomika un labvēlīgā uzņēmējdarbības vide. Pēdējo 15 gadu laikā Igaunija bija viena no vadošajām Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm investīciju piesaistes ziņā. Vairāk kā 50% no Igaunijas preču eksporta veido ārvalstniekiem piederošo uzņēmumu ražojumi.

Uzkrātās tiešās investīcijas (miljardi EUR)

Avots: Bank of Estonia, www.eestipank.ee

2012. gada beigās uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas Igaunijā sasniedza 14,7 miljardus EUR, no kuriem 24,3% investēti finanšu starpniecībā, 16,3% - nekustamo īpašumu jomā un 16,1% - apstrādes rūpniecībā. Nozīmīgākie investori ir Zviedrija (27% no uzkrātajām ārvalstu investīcijām Igaunijā), Nīderlande (27%) un Somija (24%).

2012. gada beigās Igaunijas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs sasniedza 4,7 miljardus EUR. Visvairāk Igaunijas uzņēmēji investējuši Kiprā (28,2% no Igaunijas uzkrātajām investīcijām ārvalstīs) un kaimiņvalstīs – Lietuvā (20,8%) un Latvijā (17%). Pārsvārā investīcijas ir ieguldītas transporta jomā (27,6% no Igaunijas uzkrātajām investīcijām ārvalstīs), profesionālajās, zinātnes un tehniskajās darbībās (19,5%).